

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 32P/96/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123351929
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Steinsdorferová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6123351929.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica, v právnej veci starostlivosti o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u rodičov, dieťa matky C. D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F., B. XX, právne zast. Kanisová & Kanis, advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Bratislava, Ďumbierska 3F a otca C. A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. F., C. G. XX, o nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1. Matka návrhom podaným dňa 10.07.2023 sa domáhala nariadenia neodkladného opatrenia tak, že maloletá A. sa dočasne zverí do jej osobnej starostlivosti a otec bude oprávnený stretávať sa s maloletou v každom nepárnom kalendárnom týždni od piatku 18.00 h do nedele 18.00 h z dôvodu zlého psychického stavu maloletej preukázaného lekárskymi správami. Maloletá veľmi zle znáša odchod od matky. Ak sa otec bude naďalej bezbreho dožadovať svojich práv neprihliadajúc na práva a názor maloletej, úzkostné stavy a sebadeštruktívne prejavy sa budú u maloletej prehĺbovať a ako uvádza C. G. môže sa u maloletej A. prejavovať disociačná porucha. K vyšetreniam maloletej bez súhlasu otca uviedla, že právo dieťaťa na zdravie a najvyššiu možnú úroveň zdravotného stavu zohráva ústrednú úlohu posudzovanie najlepšieho záujmu dieťaťa. Matka preto konala v najlepšom záujme maloletej, kedy jej zabezpečila zdravotnú starostlivosť v čase, kedy maloletá vykazovala také znaky psychických problémov, že poskytnutie zdravotnej starostlivosti jednoducho neznieslo odklad. Uvedené nemožno pričítať na ujmu matke. Matka ďalej poukázala na to, že otec ju obviňuje z priam až absurdných vecí. Averzita otca voči nej je zjavná aj v tom, že ak nastane akákoľvek situácia jemu nevyhovujúca (napríklad maloletá Jasmina odmieta k nemu ísť) obviňuje z toho matku. Zároveň matka podrobne vo svojom návrhu (v rozsahu 12 strán) opísala nerealizovanie striedavej osobnej starostlivosti maloletej od 27.03.2023 a poukázala na časti lekárskeho správ ňou predloženými. Vo vzťahu k mal. H. uviedla, že maloletý striedavú osobnú starostlivosť zvláda.

2. Z predložených správ I. I. zo dňa 02.04.2022, 11.06.2022, 26.08.2022 vyplýva, že matka riešila zapojenie maloletej do výchovno-vzdelávacieho procesu. Matkou predložená prvá správa I. I. zo dňa 02.04.2022 konštatuje, že maloletá nevidí zmysel v mnohých činnostiach, pretože v školskom prostredí sa občas cíti pod nadmerným tlakom časovým, sociálnym (tiché konflikty medzi spolužiačkami, nepriame vyčleňovanie zo spoločenských vzťahov). Posledná správa I. I. zo dňa 26.08.2022 obsahuje odporúčania maloletej k uľahčeniu adaptačného procesu na výchovno-vzdelávacom procese, prípadne možnosti referovania jej potreby v rámci neurotického terénu počas vyučovacieho procesu. V správe je tiež konštatované, že v popredí aktuálneho psychického obrazu pretrvávajú sekundárna neurotizácia na úrovni susp. traumatizácie v útlom veku (absencia osoby biologickej matky) reaktívna pretrvávajúcej sa podobe fyzickej, psychickej vyčerpanosti, apatii, prípadne odmietavosti, na základe prežívania vlastnej neistoty. Unavový syndróm sa prejavuje pri nadmernej emočnej a psychickej záťaži, je kompenzovaný uvoľnením v podobe autodeštruktívnych prejavov (obhrýzanie nechtov na nohách).

3. Z lekárskej správy C. G., detského psychiatra zo dňa 30.06.2023, ktorá nadväzuje na správu zo dňa 02.06.2023, ktorá konštatuje, že údaje rodičov sú odlišné. S maloletou bol dňa 27.06.2023 detským psychiatrom vykonaný rozhovor samostatne. Matka čakala na chodbe aj keď spočiatku mala obavy, či to dieťa zvládne, maloletá sedela pokojne, spolupracovala adekvátne. Z rozhovoru maloletej vyplynulo, že končí 4. ročník, v škole nemá problémy, aj keď sa učí z domu, čo jej dosť vyhovuje. Pri otázkach, aký má program na leto uviedla, že s mamou možno pôjdu do Chorvátska a s otcom idú na Thasos. Na dotaz ako sa má uviedla, že zle, lebo nevie, čo bude. Na dotaz, kedy bola naposledy s otcom uviedla, že nedávno a ako sa mala uviedla, že dobre, ale s mamou je lepšie, k otcovi veľmi chodiť nechce. Rodičom bola doporučená potreba rešpektovať stav maloletej, ktorej bola diagnostikovaná depresívna porucha správania, netlačiť nasilu na vyhovieť tomu ktorému rodičovi.

4. Zo správy psychologickkej ambulancie C. H. J. zo dňa 15.11.2022 vyplynulo, že maloletá je v jej starostlivosti od 22.02.2018. Maloletá bola objednaná na vyšetrenie otcom z dôvodu prítomnosti neurotických dekompenzií, regresívnych prejavov správania, toho času v zmysle enurézy, enkoprézy, obhrýzanie nechťov, strihanie vlasov a oblečenia. V roku 2020 prebiehali sedenia s maloletou s frekvenciou približne 1-krát mesačne. V roku 2021 bol kontakt s maloletou z dôvodu pandemických opatrení obmedzený. Od júna 2022 boli obnovené sedenia s frekvenciou približne 1-krát mesačne. Zo psychologického záveru vyplýva, že v klinickom obraze u maloletej je pozorované neurotické dekompenzácie a fixácia na vývinovo menej zrelej reálnej pozícii ako reakcie na vzťahy v rodinnom systéme, výchovné prostredie s polarizovanými a výrazne odlišnými výchovnými prístupmi. Zároveň detský psychológ neodporúčal individuálny študijný plán, vyňatie maloletej zo školy môže podporovať jej sociálnu izoláciu, vyhýbanie sa interakciám a emočným výmenám, ktoré potrebuje k svojmu vývinu.

5. Z krátkej lekárskej správy matky zo dňa 28.06.2023 vyplýva potreba vyhýbať sa expozícii špecifickými stresujúcimi podnetmi, pričom za osobitne rizikové sa v tejto súvislosti javia hlavne akékoľvek situácie vyžadujúce osobným kontakt s bývalým partnerom.

6. Z matkou predloženej sms a mailovej komunikácie s otcom vyplýva, že rodičia si síce poskytujú informácie o maloletej, avšak pri riešení zdravotného stavu maloletej sa nedokážu dohodnúť, majú diametrálne odlišné názory na prežívanie maloletej (iný spánkový režim maloletej u matky, ktorá s maloletou spáva v jednej posteli a u otca, kde maloletá spáva sama vo vlastnej posteli). Zo sms komunikácie matky s maloletou počas jedného pobytu maloletej u otca vyplynulo, že sa dožadovala návratu do domácnosti matky, avšak zo sms správ maloletej nevyplývalo, že v domácnosti otca došlo k jej ohrozeniu života, zdravia, týraniu.

7. Posledná úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej bola rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/149/2017-1254 zo dňa 30.04.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 16CoP/33/2021-1381 zo dňa 14.10.2021, ktorým maloletá spolu so svojim starším súrodencom (mal. H.) bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti v týždennom intervale. Zároveň súd upravil styk rodičov s mal. deťmi počas vianočných, letných prázdnin.

8. Z pripojeného spisu vedeného na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/35/2023 súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom žiadala maloletú A. zveriť dočasne do jej starostlivosti, maloletého H. do striedavej osobnej starostlivosti v dvojtýždňových intervaloch, upraviť styk otca s mal. A., určiť výživné otcovi na mal. deti, nahradiť súhlas otca s vyšetreniami maloletej v odborných ambulanciách, súhlas na formu individuálneho študijného plánu mal. Jasmíny, ktorý Okresný súd Banská Bystrica uznesením č. k. 32P/35/2023-88 zo dňa 24.03.2023 v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica č. k. 15CoP/24/2023-123 zo dňa 24.05.2023 v celom rozsahu zamietol. Z pripojeného spisu 0PPOm/8/2023 vyplýva, že návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by maloletá spolu so starším bratom (mal. H.) boli dočasne zverení do osobnej starostlivosti otca, bol upravený styk matky s mal. deťmi, uznesením č. k. 0PPOm/8/2023 zo dňa 06.07.2023 zamietol. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplynulo, že otec svoj návrh vo vzťahu k mal. H. žiadnym spôsobom neodôvodnil. Dočasné zverenie mal. Jasmíny odôvodnil: 1/ neodovzdaním maloletej do jeho starostlivosti v zmysle právoplatného a vykonateľného rozhodnutia, 2/ neplnením školskej povinnosti maloletej (nenavštevovaním maloletej školského zariadenia od 29.05.2023), 3/ poskytovaním odbornej zdravotnej starostlivosti maloletej bez jeho súhlasu, 4/ nedostatočnými bytovými podmienkami maloletej u matky, 5/ nestabilitou matky (opakované zmeny bydliska sťahovaním sa), 6/ nezmenením životného štýlu matky.

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

12. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

13. Podľa § 367 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. Ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Ak do šiestich mesiacov od nariadenia neodkladného opatrenia nebol podaný návrh na začatie konania vo veci samej a súd zistí, že existujú dôvody pre ďalšie zotrvanie maloletého v náhradnej starostlivosti, začne konanie vo veci samej aj bez návrhu.

14. Účelom neodkladného opatrenia je rýchla i keď dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci ešte prípadne nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia (exekučného titulu). Vydanie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, Z toho dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej), ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia.

15. Neodkladné opatrenie je opatrením výnimočným nie bežným, pretože každé rozhodnutie, ktorým súd zasahuje do života rodiny je krajným riešením. V prípade nariadenia neodkladného opatrenia v konaniach vo veci starostlivosti o maloleté deti je vždy prvoradý záujem maloletého dieťaťa. Výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom. Je potrebné brať ohľad na záujmy dotknutých osôb, predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa. Európsky súd pre ľudské práva prisúdil zvláštny význam zvrchovanému záujmu dieťaťa, ktoré podľa svojej povahy a závažnosti môže prevážiť nad záujmom rodiča. Toto konštatovanie má na mysli potrebu nájdenia určitého a konkrétneho spôsobu zosúladenia toho, čo je v záujme maloletého dieťaťa a čo je v záujme jeho rodičov.

16. Vo veci starostlivosti o maloletú po právoplatnom rozhodnutí vo veci samej v roku 2023 od 24.03.2023 do 10.07.2023 ide o tretí návrh rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorými otec jedenkrát a matka druhýkrát sa domáha dočasného zverenia maloletej do osobnej starostlivosti. Súdu preto rodinná situácia maloletej je dostatočne známa. Súd po oboznámení sa s návrhom, prílohami, ako aj pripojenými spismi (32P/149/2017, OPPOm/8/2023, 32P/35/2023) dospel k záveru, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný. Matka prioritne svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodňovala zlým duševným stavom maloletej vyplývajúcim z pripojených lekárskeho správ. Uvedené lekárske správy však neosvedčili nevyhnutnosť a intenzitu zmeny výchovného prostredia maloletej (t. j. jej zverenie do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov), pretože správami I. I. sa riešilo začlenenie maloletej do výchovno-vzdelávacieho procesu, správa klinického psychológa zo dňa 02.06.2023 v spojení so správou zo dňa 30.06.2023 konštatuje

potrebu netlačenia maloletej na vyhovenie požiadavke toho ktorého rodiča. Zároveň z tejto správy vyplynulo, že bol vykonaný pohovor s maloletou, z ktorého vyplynulo, že maloletá má plán ísť s otcom na dovolenku na Thasos, čo neodmietla a zároveň skutočnosť, že s matkou si lepšie rozumie, k otcovi sa jej veľmi chodiť nechce. Správa, ani vyjadrenie matky, ani sms správy maloletej matke v čase jej pobytu v domácnosti otca, nenasvedčujú tomu, že zo strany otca by maloletej nebola poskytovaná riadna plnohodnotná starostlivosť, že maloletá v domácnosti otca je v ohrození života, zdravia, súd preto nútený návrh matky ako nedôvodný, neosvedčený zamietol. Len samotné odmietanie maloletej chodiť k otcovi bez náležitého dôvodu nie je dôvodom zmeny rozhodnutia vo veci samej neodkladným opatrením. Pokiaľ matka poukazovala na sebapoškodzujúce stavy maloletej v tejto súvislosti súd poukazuje, že na tie už otec v konaní otec vo veci samej (sp. zn. 32P/149/2017) poukazoval, avšak napriek tomu, súd maloletú A. zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Súdu vzhľadom na známu rodinnú situáciu maloletej, vzťah rodičov je zrejmé, že sa ocitla v boji medzi rodičmi, ktorí v rámci návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia sponchybujú rodičovské zručnosti druhého rodiča. Maloletá je vo veku 10 rokov, kedy takáto záťaž je pre ňu neprijateľná, avšak nie je spôsobená fungovaním maloletej v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ale nefunkčným vzťahom rodičov. V tejto súvislosti súd poukazuje na odôvodnenie uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/35/2023 zo dňa 24.03.2023 v bode 14. a uznesenie 0PPOm/8/2023 zo dňa 06.07.2023 v bodoch 9. až 13. Súd tiež poukazuje na rozpornosť tvrdení matky vo vzťahu k staršiemu bratovi maloletej (mal. H.), keď v konaní vedenom pod sp. zn. 32P/35/2023 žiadala zveriť ho do striedavej osobnej starostlivosti v dvojtýždňových intervaloch a v rámci tohto konania poukazuje, že maloletý striedavú osobnú starostlivosť v režime nariadenom súdom zvláda, nemá s ňou problém. Taktiež súdu sa javí ako rizikové prípadné vyhrotenie návrhu matky na dočasné zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti z dôvodu, že sa nemôže stotožniť s tým, že maloletá odo dňa 29.05.2023 do konca školského roka školské zariadenie nenavštevovala. Súd má tiež za to, že matka neprimerane zaťažuje maloletú psychologickými vyšetreniami v súvislosti so zabezpečením individuálneho štúdia maloletej, v čom bola neúspešná a dosiahnutia dočasného zverenia maloletej do jej dočasnej osobnej starostlivosti. Matkou predložená krátka lekárska správa o jej zdravotnom stave vzbudzuje pochybnosti o jej dobrom zdravotnom stave, ale zároveň je v rozpore s návrhom matky, keď je doporučené špecialistom matky zamedziť jej kontakt s otcom, pričom v samotnom návrhu matka okrem dočasného zverenia maloletej sa domáha aj úpravy styku otca s maloletou, ponechania mal. H. v striedavej osobnej starostlivosti, čím zamedzený kontakt matky s otcom maloletej nie je reálny. Súd záverom uvádza, že vzhľadom na rozporné tvrdenia rodičov v návrhoch na nariadenie neodkladného opatrenia súd by považoval za potrebné nariadiť znalecké dokazovanie za účelom posúdenia vôle maloletej, výchovného prístupu rodičov, výchovného prostredia rodičov s ich porovnaním, čo však presahuje rámec účelu dokazovania pri nariadení neodkladného opatrenia. Záverom súd apeluje na rodičov, aby preukázali schopnosť maloletej poskytnúť šťastné detstvo plné zážitkov, pretože žiadne súdne rozhodnutie rodičov nenaučí mať funkčný kooperujúci rodičovský vzťah a komunikáciu. V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti oboch rodičov, že v prípade preukázania podmienok v zmysle § 37 ods. 1 Zákona o rodine, súd v záujme maloletej môže pristúpiť aj k odňatiu maloletého dieťaťa z prirodzeného rodinného prostredia, ktoré vážne ohrozuje jeho vývoj alebo vývin a nariadi maloletému dieťaťu za účelom diagnostiky pobyt v odbornom zariadení.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).